

החלטת ועדת האתיקה
בענין קובלנותו של השופט משה גל, מנהל בתי המשפט ונשיא בית-משפט מחוזי
נגד חבר הכנסת משה שרוני
מיום כ"ו בחשוון התשס"ח - 7 בנובמבר 2007

1. הקובלנה

ביום כ"ג באלול תשס"ז (6 בספטמבר 2007) פנה השופט משה גל, מנהל בתי המשפט ונשיא בית-משפט מחוזי, אל ועדת האתיקה, בקובלנה נגד חה"כ משה שרוני, יושב-ראש ועדת העבודה, הרווחה והבריאות, בעניין התבטאויותיו של חה"כ שרוני נגד שופטי בית-המשפט. הדברים נאמרו במהלך ראיון שהתקיים עם חה"כ שרוני בגלי צה"ל ביום 5.9.07. הראיון התקיים על רקע פסק הדין שניתן על-ידי בית-המשפט המחוזי בחיפה, בעניין שוד הקשישה איטה פוגל.

לטענת הקובל, אמר חה"כ שרוני את הדברים הבאים:

"השופטים שלנו לא למדו...לא מנצלים את החוק לתת את המקסימום. אין להם זכות להיות שופטים...אני מצטער מאוד...זה בכלל לא רלוונטי. כל ההסבר זה סתם "מצוץ מהאצבע"... אני מצטער מאוד, כל השופטים שלנו אם תיקח לכל אורך הדרך, כל השליטה שלהם זה "מסחרה" אחת גדולה. אני אומר על מערכת המשפט שלא יבלבלו את המוח פעם אחת ולתמיד. הרחמנות, רחמנים לא יכולים לשבת על כס המשפט. נקודה. אני חושב שצריכים להעמיד אותם על כס המשפט, שהם מעודדים את כל הדברים האלו."

אמירות אלו מהוות לטענת הקובל התבטאויות קשות הגובלות בהסתה נגד השופטים היושבים על כס המשפט בישראל, ויש לראותן בחומרה רבה ולגנותן מכל וכל.

עוד הוסיף הקובל כי התבטאויות אלו אינן הולמות את מעמדו של חה"כ שרוני כחבר כנסת ישראל, לא בתוכן ולא בסגנון, הן פוגעות בכבוד המעמד המוענק לו כחבר כנסת ובכבודה של כנסת ישראל כולה וכי התעלמות מנסיבות המקרה הינה בבחינת העברת מסר לציבור ולעומדים בראשו, כי תקיפת מערכת בתי המשפט היא מותרת.

2. תגובת הנקבל

בתגובתו מיום כ"ח בתשרי תשס"ח (10 באוקטובר 2007), לא הכחיש חה"כ שרוני את הדברים וטען כי בדבריו הביע את מורת רוחו מכך שפסק הדין שניתן בעניינה של הגב' איטה פוגל לא היווה את העונש המקסימאלי שיכול היה להינתן בעבירה מסוג כזה. לגישתו של חה"כ שרוני, חופש הביטוי הינו ערך עליון ועל כן אין לבחון את דבריו כדברי הסתה ואיומים, כי אם דברים של נבחר ציבור, בעל חופש להביע דעה במדינה דמוקרטית.

בתגובתו טען חה"כ שרוני כי התבטאויות חריפות המכוונות נגד מערכת המשפט צופנות בחובן איום על חייהם של השופטים, ובשל כך יש להשתיקן, אינה דבר חדש בדיון הציבורי בישראל. לדידו: "בדמוקרטיה, אפילו ההתבטאויות האומללות ביותר אינן מצדיקות, בדרך כלל, קריאה לפתוח בהליכים משפטיים או במקרה שבו עסקינן, להעמיד לבחינת ועדת האתיקה של הכנסת את ההתבטאויות של חבר הכנסת".

עוד הוסיף חה"כ שרוני, כי האיסור להשמיע ביקורת על שופטי בית המשפט, בשם ההגנה על בית המשפט ועל שלטון החוק, הינו איסור מאת אותם אנשים שאמורים להיות עמודי התווך של

הדמוקרטיה הישראלית - שופטי בית משפט אשר אינם אמורים לאסור דבר אשר עלול לרמוס את חירויות היסוד שעליהן מושתתת הדמוקרטיה.

חה"כ שרוני ציין בתגובתו כי כנבחר ציבור, הוא מודע לכך כי תפקידה של הביקורת הציבורית הוא בראש ובראשונה, לבקר את תיפקודם של הגופים הציבוריים, ואם הדבר פוגע בתדמיתם - זה חלק מהמחיר אותו חייב לשלם מי שמציע עצמו לשירות הציבורי.

3. החלטת ועדת האתיקה

ועדת האתיקה עיינה בקובלנה, בתגובת חה"כ הנקבל ובתמליל הראיון הרדיופוני שנערך עם חה"כ שרוני ביום 5.9.2007 בגלי צה"ל.

ועדת האתיקה רואה בדבריו של חה"כ שרוני דברים הפוגעים בכבוד ההדדי המתחייב בין רשויות השלטון בישראל. על הרשות השופטת והרשות המבצעת מוטלת החובה לכבד את הרשות המחוקקת ואת המחוקקים. חובה כזו, כמובן, מוטלת על הרשות המחוקקת ועל חברה ביחס לרשות השופטת ולרשות המבצעת ולממלאי התפקיד ברשויות אלו.

ועדת האתיקה רואה בדבריו של חה"כ שרוני משום פגיעה בחובה המוטלת על חבר הכנסת לכבד את הרשות השופטת ופגיעה בכבודה של הכנסת ושל חברה. לדעת חברי הוועדה, חופש הביטוי ממנו נהנה חבר הכנסת אין משמעותו "חופש התפרעות הלשון".

הוועדה מדגישה כי אין בהחלטתה כדי למנוע מצד חברי הבית ביקורת לגיטימית על רשויות המדינה ובכלל זה על הרשות השופטת. אולם, המרחק בין ביקורת לגיטימית על הרשות השופטת לבין קריאה להעמדה לדין של שופטי ישראל הינו רב.

ועדת האתיקה הגיעה למסקנה, על דעת כל חברה, כי חה"כ שרוני פגע בהתבטאותו בכבוד הכנסת ובכבוד חברה והוא עבר עבירה אתית של התנהגות שאינה הולמת את מעמדו כחבר הכנסת (סעיף 2 לכללי האתיקה לחברי הכנסת).

בהתחשב גם בעובדה כי על חה"כ שרוני הוטלה בעבר הערה (החלטת ועדת האתיקה מיום כ"ג באדר התשס"ז - 12 במרץ 2007 בעניין פגיעה בכבוד הכנסת עקב התבטאות שאינה הולמת), החליטה הוועדה בהתאם לסמכותה מכוח סעיף 13ד(ד)(א3) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 להטיל על חה"כ משה שרוני נזיפה חמורה.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.